

4. oktober 2006

Vedr. Spørgsmål til Arbejdsmarkedsudvalget vedrørende loft over ydelser

I Dansk Socialrådgiverforening (DS) har vi noteret os nogle konsekvenser af loftet over kontanthjælpen, som vi ønsker udvalgets stillingtagen til.

Det største problem ved bestemmelsen er, at den (også) rammer borgere som uforskyldt ikke kan leve op til Flere i Arbejdes mål om "hurtigst muligt i arbejde". Således bliver de borgere, som reelt er dem, hele kontanthjælpssystemet er tiltænkt, fordi de på grund af problemer udover ledighed ikke selv kan skaffe den daglige forsørgelse, reelt ramt i nakken af de omstændigheder, som i første omgang berettigede dem til at modtage ydelser.

Denne problematik er stærkt uhensigtsmæssig, og derfor vil vi i DS gerne medvirke til, at det bliver drøftet i arbejdsmarkedsudvalget, hvorledes man vil forholde sig til disse borgere.

De nedenfor beskrevne cases er anonymiserede, om end deres historier er alment gyldige. Eksemplerne kan således offentliggøres uden risiko for brud på regler om anonymitet.

Eksempel 1

20-årig kvindelig kontanthjælpsmodtager med alvorlig spiseforstyrrelse, indleder et samarbejde med sin sagsbehandler om, at hun skal i behandling. Efter at have været i behandling i tre måneder er hun parat til at komme i tilbud én dag om ugen med henblik på at styrke de sociale kompetencer i beskæftigelsesøjemed. Det er yderst vanskeligt for den unge kvinde at overkomme både tilværelsen og tilbuddet, og hendes lidelse betyder, at hun har mange dage, hvor hun ikke orker at møde andre mennesker - sommetider på grund af angst, sommetider på grund af udmattelse. Periodevis har hun så alvorlige

tilbagefald, at hun er sygemeldt i flere uger ad gangen, men hun kommer igen... Og som tiden går, bliver der så småt flere af de gode dage.

Efter seks måneder i tilbud er det hendes største sejr, at hun har passet både behandling og den ene dags ugentlige fremmøde uden at melde sig syg i en hel måned. Samtidig nedsættes hendes månedlige hjælp med kr. 931 (til kr. 4.596), fordi hun ikke er kommet i beskæftigelse. Hun opfylder ikke undtagelsesbestemmelsen i Aktivlovens § 25f stk. 3, idet hun på sigt vil kunne klare sig selv. Undtagelsen omfatter ifølge lovbemærkningerne primært sent udviklede.

Mange unge med lignende lidelser (angst, depressioner, misbrug) bliver ramt på samme måde, når de er midt i et forløb, som, hvis det fik tid, kunne medvirke til en normalisering af den unges tilværelse, inklusive en tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelsessystemet.

Finder arbejdsmarkedsudvalget nedsættelsen rimelig og hensigtsmæssig for en ung kontanthjælpsmodtager som er i denne situation? Kunne der efter udvalgets opfattelse indføres en undtagelsesbestemmelse, som tager højde for, at den unge, på grund af dokumenteret sygdom/misbrugsbehandling, kun er delvis arbejdsdygtig og derfor ikke kan nedsættes før efter endt og vellykket behandling?

Eksempel 2

46-årig mandlig kontanthjælpsmodtager, flygtning som lider af posttraumatisk stress syndrom (PTSD). I tilgift til denne diagnose lider han af tinnitus, hørenedsættelse, muskelforandringer i ryg, nakke og skuldre samt migræne. Hustru er familiesammenført og har gennemgået et integrationsprogram. Hun modtager kontanthjælp, mens hun fortsat deltager i danskundervisning.

Manden har gennemgået behandlingsforløb på et lokalt traumecenter som led i at gøre ham parat til at fokusere på arbejdsmarkedet. Behandlingen er iværksat i samarbejde med praktiserende læge. Behandlende psykiater vurderer efter længere tids kendskab til manden, at han er så syg, at al fremtidig behandling alene vil bedre hans livskvalitet, og foreslår den kommunale sagsbehandler, at der påbegyndes sag om tilkendelse af førtidspension.

For at sagen kan overgå til behandling efter reglerne førtidspension, skal der udfærdiges en ressourceprofil, hvilket fordrer, at der arbejdes "rundt om" alle mandens ressourcer og barrierer, ligesom der kræves yderligere lægelig dokumentation for de øvrige lidelser. Tillige kræves en egentlig arbejdsprøvning, som dokumenterer, at arbejdsevnen er nedsat i en grad, så det berettiger til førtidspension.

Indsamling af dokumentationen er meget langvarig og forlænges af ventetider på en relevant revalideringsinstitution og hos speciallæger. Ligeledes sker der et sagsbehandlerskift undervejs, som betyder forlænget sagsbehandling.

Økonomisk betyder dette for manden, at han og hustru nedsættes i hjælp i henhold til Aktivlovens § 25 stk. 5 med kr. 542 pr. person mens der udfærdiges dokumentation for, at han ikke kan arbejde - hvilket ingen sådan set er i tvivl om, det skal blot dokumenteres behørigt jf. arbejdsevnetoden og lov om social pension. Derudover kan parret blive ramt af loftet over den samlede hjælp, såfremt de har høje boligudgifter.

Finder arbejdsmarkedsudvalget det rimeligt at denne familie nedsættes i henhold til bestemmelsen om ægtefællededsættelse og muligvis dernæst efter loftsbestemmelsen? Kunne der efter udvalgets opfattelse indføres en undtagelsesbestemmelse, som tager hensyn til, at det er overvejende sandsynligt at borgeren vil få tilkendt pension?

Eksempel 3

Ægtepar på hhv. 62 og 60 år vender i 2002 hjem til Danmark efter at have forsørget sig selv som billedkunstnere i udlandet i mange år. Ved hjemkomsten søger de kontanthjælp, hvilket de findes berettiget til. Der indledes foranstaltninger m.h.p. at bringe dem i beskæftigelse.

Parret er tilmeldt AF, og de kan dokumentere, at de søger mange forskellige jobs; rengøring, kasseekspedition, kantine, alt-mulig-mand m.v. Kommunens jobkonsulent er desuden meget aktiv i forhold til at finde virksomheder, som kan tænkes at ville ansætte de to. Uanset forsøg med etablering af virksomhedspraktik for begge vedkommende, er der ikke nogen der vil ansætte dem, begrundelsen er altid, at man har fundet nogen, der var yngre.

Idet parret har særligt høje boligudgifter, bliver de, seks måneder efter indførelse af bestemmelserne om ægtefællededsættelse og loft over kontanthjælpen, nedsat med tilsammen kr. 2.045,- pr. måned.

Finder arbejdsmarkedsudvalget det rimeligt, at dette ægtepar rammes af nedsættelserne? Kunne der efter udvalgets opfattelse indføres undtagelsesbestemmelser som tager højde for, at det på grund af alder er særlig vanskeligt at opnå beskæftigelse?

Med venlig hilsen

Bettina Post
Næstformand

Dansk Socialrådgiverforening